

CENTRALE RAAD VAN BEROEP

12 november 1993

(Mrs. Kasdorp, Vermeulen, Van der Kolk-Severijns)

AWW 1993/12

Het bestuur van de Sociale Verzekeringsbank (SVB), eiser,

tegen

W. S. te Kasterlee (België), gedaagde.

I. Ontstaan en loop van het geding

Onder dagtekening 26 aug. 1991 heeft eiser aan gedaagde kennis gegeven van een te zijnen aanzien genomen beslissing met betrekking tot de uitvoering van de AAW.

De Rb. te Amsterdam heeft bij uitspraak van 15 jan. 1993, AWW 91/16111, het door gedaagde tegen die beslissing ingestelde beroep gegrond verklaard, de bestreden beslissing vernietigd, voor zover daarbij aan klager (thans gedaagde) het recht op AWW-uitkering voor 1 juli 1988 is ontzegd, en bepaald dat verweerder (thans eiser) met inachtneming van die uitspraak een nieuwe beslissing neemt. Eiser is van die uitspraak bij de raad in hoger beroep gekomen op de in het aanvullend beroepschrift aangevoerde gronden.

Het geding is behandeld ter terechtzitting van de raad op 15 okt. 1993. Aldaar heeft eiser zich laten vertegenwoordigen door mr. R.A. Zieck, werkzaam bij de SVB. Deze gemachtigde heeft ter zitting nog enkele stukken overgelegd. Gedaagde is in persoon verschenen.

II. Motivering

Gedaagde wiens echtgenote op 8 nov. 1985 is overleden, heeft ter zake van evenvermeld overlijden in juli 1989 een verzoek ingediend om toekenning van een pensioen ingevolge de AWW.

Dat verzoek heeft geleid tot de beslissing van eiser van 26 aug. 1991 waarbij aan gedaagde met ingang van 1 juli 1988 pensioen ingevolge de bepalingen van de AWW is toegekend. Een langer terugwerkende kracht werd door eiser niet verleend. Eiser heeft daarbij aangegeven geen aanleiding te zien om met toepassing van art. 25 vijfde lid AWW het aan gedaagde toegekende pensioen op een eerdere datum te doen ingaan, aangezien naar het oordeel van eiser in gedaagdes geval geen sprake is van een "bijzondere hardheid" wanneer de terugwerkende kracht beperkt zou blijven tot een jaar, en ook overigens niet is gebleken van zodanige bijzondere feiten of omstandigheden dat die aanleiding zouden moeten geven om van zijn bevoegdheid om langer dan een jaar terug te gaan, gebruik te maken. De eerste rechter heeft als zijn oordeel te kennen gegeven dat de wijze waarop eiser ten aanzien van de groep van - als bijzonder geval aan te merken - weduwnaars die naar aanleiding van de uitspraken van de raad van 7 dec. 1988, RSV 1989/67, betreffende de rechtstreekse werking van art. 26 IVBP ten aanzien van de in de AWW vervatte discriminatoire bepalingen, een aanvraag om pensioen hebben ingediend meer dan een jaar na het overlijden van hun echtgenote, van de hem ingevolge art. 25 vijfde lid AWW toekomstige bevoegdheid gebruik heeft gemaakt, in zijn algemeenheid de rechterlijke toetsing kan doorstaan. Met verwijzing naar onder meer zijn uitspraak van 29 april 1993, AWW 1992/29,

(RSV Actueel 1993, nr. 3) (Gepubliceerd in AB 1993, 557.) kan de raad dat oordeel onderschrijven. Eisers beleid in deze heeft ook de raad niet onaanvaardbaar geacht. Dat gedaagde als vrijwillig verzekerde die gezien de hoogte van zijn inkomen de maximale premie betaalde, behoorde tot een groep weduwnaars ten aanzien van wie "bijzondere hardheid" zich niet makkelijk zal hebben voorgedaan, doet daaraan niet af. Gedaagde is in dit kader niet ongelijk behandeld met de verplicht verzekerden die een zodanig inkomen hadden dat zij tengevolge van het overlijden van hun echtgenote niet in behoeftige omstandigheden zijn geraakt.

De eerste rechter is blijkens de aangevallen uitspraak echter voorts van oordeel dat eiser met gedaagde die destijds in Uruguay woonde, op grond van diens vrijwillige verzekering ingevolge de AOW/AWW een bijzondere relatie onderhield welke gepaard ging met regelmatige uitwisseling van gegevens - in welk kader gedaagde ook melding heeft gemaakt van het overlijden van zijn echtgenote - en dat eiser, zo begrijpt de raad de overwegingen van de eerste rechter, gezien die relatie gedaagde op de hoogte had dienen te stellen van voormelde uitspraken van de raad van 7 dec. 1988 en de gevolgen daarvan voor gedaagde. Deze omstandigheid had eiser naar het oordeel van de eerste rechter mee dienen te wegen bij beantwoording van de vraag of eiser al dan niet gebruik moet maken van zijn bevoegdheid om ten gunste van gedaagde van zijn beleid af te wijken. Eiser bestrijdt evenwel dat voor hem ten tijde van de uitspraken van de raad van 7 dec. 1988 de status van weduwnaar van gedaagde kenbaar was. Eiser voert daartoe aan:

"Voor de Sociale Verzekeringsbank was de op 7 dec. 1988 ontstane nieuwe hoedanigheid van de heer S. niet kenbaar, want hij betaalde sedert 1966 premie voor de vrijwillige verzekering, berekend naar het maximumpremie-inkomen. Dit bracht met zich mee, dat premie-nota's geautomatiseerd tot stand kwamen, terwijl ook anderszins geen aanleiding bestond het dossier te raadplegen, omdat de premie-nota's altijd prompt zijn voldaan. Ter toelichting met betrekking tot de vrijwillige verzekering van wijlen mevr. S. moge nog worden vermeld, dat de vrijwillige mede-verzekering van mevr. S. per 6 juni 1985 eindigde, waarna zij bij brief van 12 sept. 1985 in de gelegenheid werd gesteld de premiebetaling zelfstandig voort te zetten. Een beslissing - waarbij de voor haar vrijwillige verzekering verschuldigde premie voorlopig op het bedrag van de minimaal verschuldigde premie werd bepaald - werd daarbij gevoegd.

Zij deelde bij brief van 14 okt. 1985 mee van deze gelegenheid gebruik te maken en betaalde terstond de voorlopig berekende minimum-premie. Nadat de premienota over 1986 was verzonden, deelde de heer J. S. ons bij brief van 18 febr. 1986 het overlijden van mevr. S. mee.

Vervolgens verzocht de SVB bij brief van 8 juli 1986 om een inkomstenopgave ten behoeve van de definitieve premievaststelling over 1985. M. deelde ons in antwoord hierop mee, dat het inkomen van wijlen mevr. S. van zodanige omvang was, dat de maximale premie verschuldigd was. Bij brief van 3 febr. 1987 zonden wij de heer W. S. de beslissing inzake definitieve premievaststelling over het tijdvak van 6 juni 1985 t/m 8 nov. 1985 toe. In het begeleidende schrijven deelden wij hem mee, dat de verschuldigde premie niet zou worden ingevorderd, omdat dit geen consequenties had voor de hoogte van zijn AOW-pensioen.

Daarna is het dossier inzake vrijwillige premiebetaling ten name van mevrouw S. afgesloten.

Verband met de geruime tijd na het overlijden van mevr. S. geopende aanspraak op AWW-pensioen voor weduwnaars kon toen vanzelfsprekend nog niet worden gelegd, zodat registratie tot dit doel werd achterwege gelaten."

Ook naar het oordeel van de raad had, gelet op de hierboven geschetste wijze waarop de vrijwillige premiebetaling van gedaagde en zijn overleden echtgenote is afgewikkeld, van eiser redelijkerwijs niet verwacht kunnen worden dat hij ten tijde van belang, eind 1988, had onderkend dat gedaagde behoorde tot de groep van personen die ingevolge 's raads uitspraken alsnog voor pensioen in aanmerking kwam. De raad merkt daarbij op dat eiser eerst vanaf medio 1987, toen de procedures welke tot die uitspraken hebben geleid, aanhangig waren, registratie heeft doen aanvragen van telefonische aanvragen en verzoeken om informatie met betrekking tot weduwnaarspensioen met het oog op een eventuele honorering van aanspraken.

De raad ziet met eiser geen zodanige bijzondere omstandigheden aanwezig dat deze in afwijking van het door hem gevoerde beleid in deze, het pensioen met een verder terugwerkende kracht dan een jaar had dienen toe te kennen.

Met betrekking tot gedaagdes ook thans herhaalde grief dat het voor hem omdat hij voor 1991 in Uruguay woonde, niet mogelijk was om adequaat op wijzigingen in de Nederlandse rechtspraak te reageren, overweegt de raad dat van degene die om zakelijke of andere redenen in het buitenland verblijven en daardoor min of meer verstoken zijn van de in Nederland gebruikelijke nieuwsvoorziening, verwacht mag worden dat zij maatregelen treffen om op enigerlei wijze op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen in Nederland welke voor hun van belang kunnen zijn. Het nalaten daarvan dient voor rekening en risico van de betrokkene gelaten te worden.

Gelet op het vorenoverwogene beslist de raad als volgt.

III. Beslissing

De Centrale Raad van Beroep;

Recht doende;

Vernietigt de aangevallen uitspraak;

Verklaart het inleidend beroep alsnog ongegrond.